

Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός: Οδικός Χάρτης Υλοποίησης

12ο συνέδριο ΣΕΤΕ - «Τουρισμός & Ανάπτυξη»

Οκτώβριος, 2013

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
Απαγορεύεται αυστηρώς οποιαδήποτε χρήση του παρόντος υλικού
χωρίς ειδική έγκριση

Τρία κύρια μηνύματα

Τα επόμενα 8-10 χρόνια ο Τουρισμός θα αποτελέσει κινητήρια δύναμη της ελληνικής οικονομίας. Οι **διεθνείς επισκέπτες** θα φθάσουν τα **22-24 εκατ.**, με παράλληλη αύξηση της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι. Η συνολική συνεισφορά (σε σχέση με το 2013) σε **ΑΠΑ¹ θα είναι 41-44 δισ. Ευρώ** (+16 δισ. Ευρώ) και **~1 εκατ. θέσεις εργασίας** (+300 χιλιάδες)

Η κύρια προτεραιότητα είναι η **δημιουργία ενός ισχυρού και διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου προϊόντων**. Έχουν οριστεί **έξι «κύρια» προϊόντα**, καθώς και μια σειρά από «συμπληρωματικά και εξειδικευμένα προϊόντα». Για κάθε ένα από τα κύρια προϊόντα έχει αναπτυχθεί εξειδικευμένο πλάνο που περιλαμβάνει την κατάλληλη στρατηγική αγοράς, τμηματοποίηση πελατείας, ανάπτυξη υποδομών και στρατηγική προώθησης

Για την περίοδο 2014-2020 θα χρειαστεί **αύξηση των μέσων ετήσιων επενδύσεων**. Βασικό μέρος των απαιτούμενων επενδύσεων αφορά την στοχευμένη αναβάθμιση καταλυμάτων και την ενίσχυση και δημιουργία νέων υψηλής ποιότητας υποδομών για το ναυτικό τουρισμό. Κρατικοί και κοινοτικοί πόροι (π.χ. ΕΣΠΑ) θα πρέπει να αξιοποιηθούν προσεκτικά, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά τους και να αποτελέσουν «πόλο» έλξης και ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων

¹ ΑΠΑ: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία

Η ανάπτυξη του Τουρισμού τα επόμενα χρόνια με βάση την ανάλυση όλων των κύριων προϊόντων και αγορών

xx% Ποσοστιαία μεταβολή (Μ.Ο.)

	2013	2021	
Διεθνείς αφίξεις Εκατομμύρια	17,5	22-24	+31%
Συνολικός τζίρος Δις ευρώ	22	31-34	+48%
Συνολική ΑΠΑ Τουρισμού Δις ευρώ	27	41-44	+57%
Τουριστική ΑΠΑ/ συνολική ΑΠΑ οικονομίας	16%	19-20%	+3,5pp
Συνολικές θέσεις εργασίας¹ Χιλιάδες	661	985-1.044	+53%
Δαπάνη / επίσκεψη Ευρώ	657	750-800	+18%

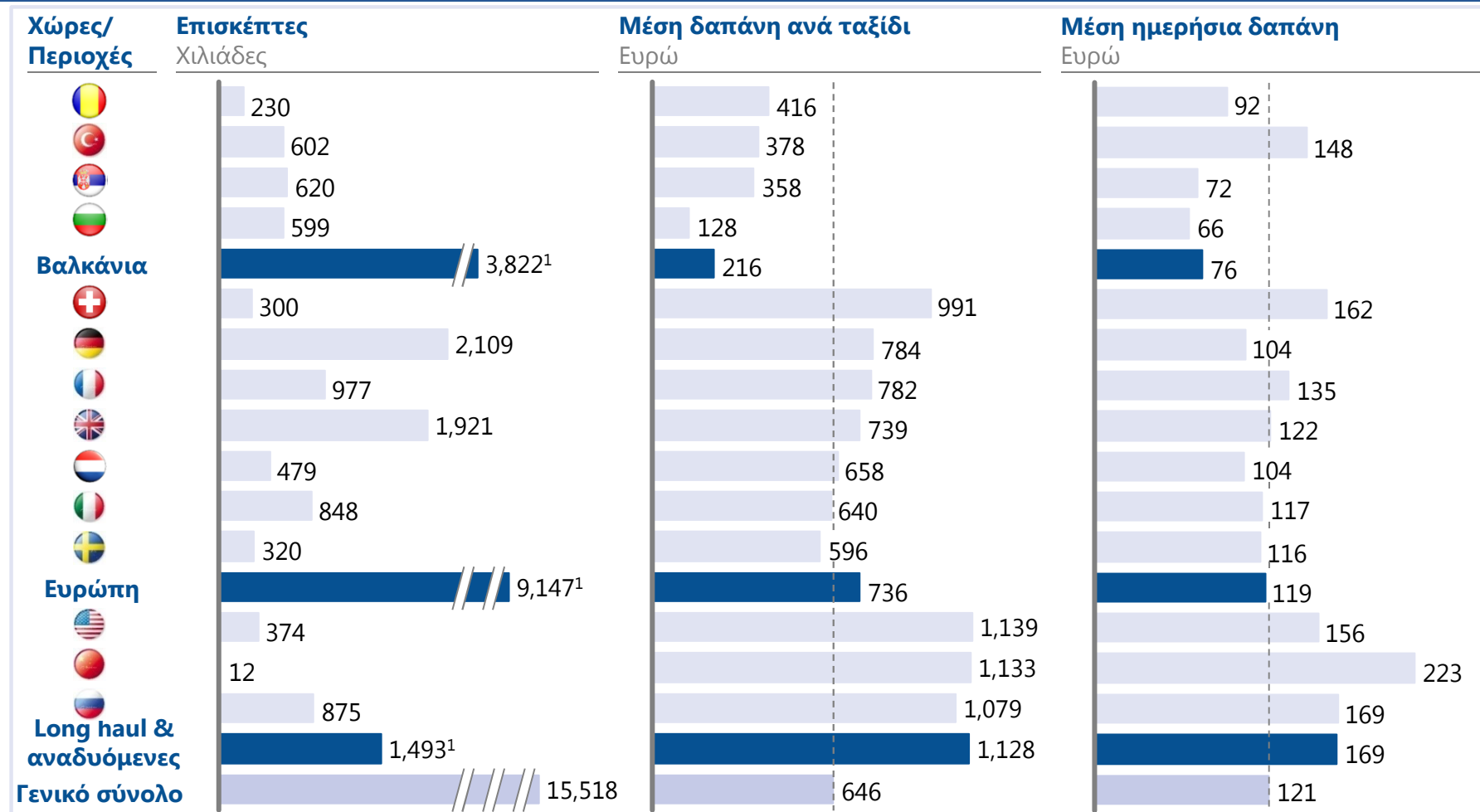
¹ Για τις θέσεις εργασίας, έτος εκκίνησης είναι το 2012

Πηγή: IMF; EuroStat

6 «κύριες», 2 «υποστηρικτικές» και 4 «εξειδικευμένες» κατηγορίες τουριστικών «προϊόντων»

Τα διαφορετικά προφίλ δαπάνης επισκεπτών ανά αγορά προέλευσης θα αξιοποιηθούν για την προτεραιοποίηση των αγορών

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος, UNWTO

Sun & Beach

City Break

MICE

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ναυτικός Τουρισμός

Ιατρικός Τουρισμός

Κύριες προτεραιότητες στο «Sun & Beach»

- 1 **Καθορισμός και προτεραιοποίηση ύπο-προϊόντων** που απευθύνονται σε κατηγορίες επισκεπτών υψηλότερης κλάσης/ποιότητας και δαπάνης
- 2 Στρατηγική **προτεραιοποίηση αγορών** με βάση το ύψος της μέσης **δαπάνης**, την **απόσταση** ως προς τους ανταγωνιστές και τις μελλοντικές **προοπτικές**
- 3 **Στρατηγικές παρεμβάσεις στον τομέα των υποδομών** (δυναμικό και υπηρεσίες αεροδρομίων, θαλάσσιες μεταφορές)
- 4 Δημιουργία συστήματος κατηγοριοποίησης και προώθησης 3 επιπέδων:
  - **Αναθεωρημένη πιστοποίηση** ποιότητας (αστέρια, κλειδιά)
  - Ορισμός και διαπίστευση με βάση **ιδιαίτερα χαρακτηριστικά**
  - **Δημιουργία** και προώθηση «**Θεματικών ενότητων**» (Themes)
- 5 **Επανεξέταση κινήτρων για την ανάπτυξη ξενοδοχειακού δυναμικού** με στόχο την **διευκόλυνση της αλλαγής του μίγματος ποιότητας**, την αναβάθμιση καταλυμάτων και την ισορροπημένη ανάπτυξη
- 6 **Διαμόρφωση προϊόντων και προσπαθειών προώθησης** πάνω σε 3 άξονες: **Προορισμός, Επισκέπτες, Θεματικές ενότητες**

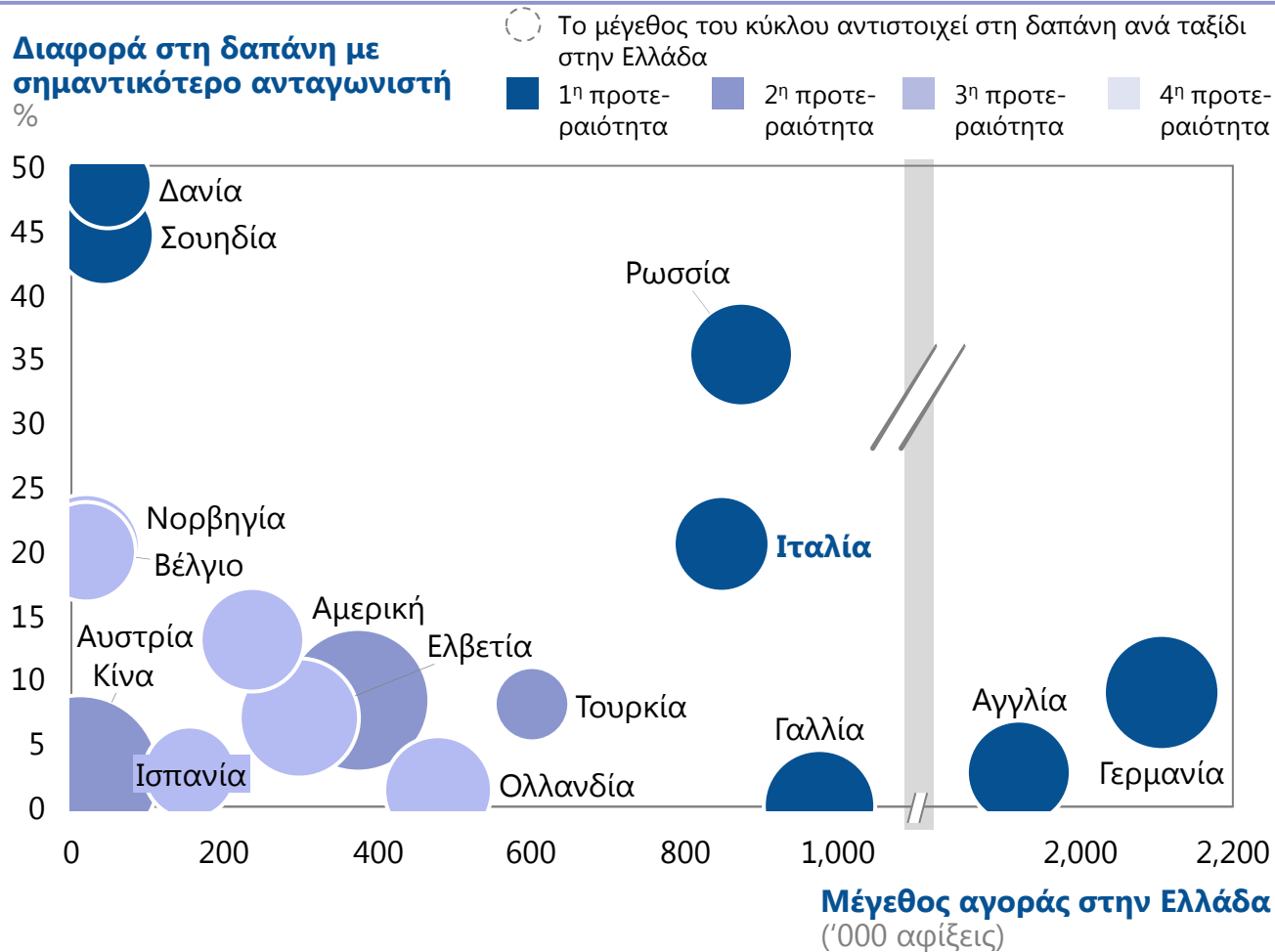
2

Οι αγορές πρέπει να προτεραιοποιηθούν με βάση το μέγεθος της αγοράς, το αγοραστικό προφίλ και τη δυνατότητα αύξησης της μέσης δαπάνης

Κριτήρια ομαδοποίησης

- **Ομάδα 1:** Υψηλή σημασία/ μεγάλη δυνατότητα για αύξηση δαπάνης (λόγω του μεγέθους της αγοράς προέλευσης)
- **Ομάδα 2:** Μεγάλη δυνατότητα για αύξηση δαπάνης (αναδυόμενες αγορές)
- **Ομάδα 3:** Μέτρια δυνατότητα για αύξηση δαπάνης
- **Ομάδα 4:** Μεγάλος όγκος – χαμηλές αποδόσεις

Διαφορά στη δαπάνη με σημαντικότερο ανταγωνιστή %

ΠΗΓΗ: Euromonitor, UNWTO, Τράπεζα της Ελλάδος

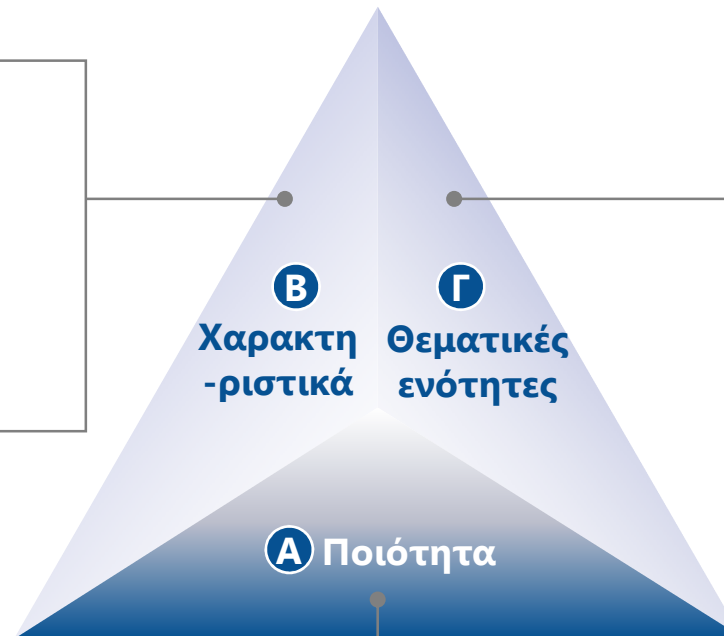

Διαφοροποίηση και ενίσχυση του «Sun & Beach»

Στην Ελλάδα η κατηγοριοποίηση θα έπρεπε να δομηθεί γύρω από 3 συμπληρωματικούς τομείς για να δημιουργήσει ξεκάθαρα USP¹ για κάθε προορισμό και στη συνέχεια εγκατάσταση διαμονής

- Προαιρετικές πολλαπλές κατηγοριοποιήσεις

- Παραδείγματα:
  - Πολυτελές
  - Παραδοσιακό
  - Boutique

- Προαιρετικές πολλαπλές κατηγοριοποιήσεις

- Παραδείγματα:
  - Πολιτισμός
  - Αγροτουρισμός
  - Γαστρονομία
  - Οικογένεια

- **Ενιαία υποχρεωτική πιστοποίηση**
- Παραδείγματα
  - Αστέρια για ξενοδοχεία
  - Κλειδιά για ενοικιαζόμενα δωμάτια

1 USP: Unique Selling Proposition

ΠΗΓΗ: Συνεντεύξεις με ειδικούς

5

Ο στόχος είναι η ποιοτική αναβάθμιση των διαθέσιμων κλινών

2012, Ποσοστά

■ Κλίνες 4*   ■ Κλίνες 5*
 ■ Σύνολο κλινών 4* και 5*

Ξενοδοχειακές κλίνες 5* και 4* ως ποσοστό των συνολικών κλινών

1 Μέσος όρος Ισπανίας

2 Σταθμισμένος μέσος όρος Κανάριων νήσων, Βαλεαρίδων νήσων και Ανδαλουσίας

3 Σταθμισμένος μέσος όρος Μαδρίτης και Βαρκελώνης

4 Σταθμισμένος μέσος όρος υπόλοιπης Ισπανίας

ΠΗΓΗ: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Instituto Nacional de Estadística

Sun & Beach

City Break

MICE

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ναυτικός Τουρισμός

Ιατρικός Τουρισμός

Κύριες προτεραιότητες στο City Break

1

Έμφαση στις 2 μητροπολιτικές περιοχές με απευθείας πτήσεις στις βασικές αγορές (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) και εστίαση σε αγορές με διάρκεια πτήσης <4 ωρών

2

Δόμηση **στρατηγικής 3 επιπέδων για τη διαμόρφωση USPs** για Αθήνα και Θεσσαλονίκη

- Ανάπτυξη ενός περιεκτικού **χρονολόγιου εκδηλώσεων με αιχμή του δόρατος 3-4 ετησίως επαναλαμβανόμενα δρώμενα**
- Ανάπτυξη **«θεματικών διαδρομών»**, ενσωματώνοντας και προωθώντας ξεχωριστές προσφορές (κλίμα, πολιτισμός, νυχτερινή ζωή, θάλασσα κλπ.)
- **Αξιοποίηση της παραλιακής ζώνης** ως ξεχωριστό στοιχείο της USP για την Αθήνα (και τη Θεσσαλονίκη), μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα (μετατροπή σε προορισμό «πολλαπλών χρήσεων»)

3

Εξασφάλιση των βασικών ρυθμίσεων και αυστηρή εφαρμογή των ισχυόντων κανονισμών που **διασφαλίζουν ελάχιστες διακοπές στη λειτουργία της πόλης, επιβολή υψηλών προτύπων καθαρισμού και υγιεινής, εμπλουτισμός του "Σχεδίου δράσης για το κέντρο της Αθήνας"**

4

Αναβάθμιση της **"Κάρτας πόλης"**, αξιοποιώντας τη συνεχιζόμενη προσπάθεια του "Athens spotlighted"

5

Διαμόρφωση **πολυδιάστατης τουριστικής προσφοράς** τόσο κατά το σχεδιασμό του προϊόντος όσο και κατά την **προώθηση**

City break: σύντομα ταξίδια (2-3 ημερών) ο κύριος σκοπός των οποίων είναι η επίσκεψη αξιοθέατων και εκδηλώσεων της πόλης

1 Κύρια στοιχεία της πόλης

Περιγραφή

Πολιτισμός/ τέχνη

- Αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία, αρχιτεκτονικά μνημεία

Περιβάλλον

- Περιοχές συσχετισμένες με ανάπαυση όπως: Θεματικά πάρκα, παραθαλάσσιες περιοχές, κτλ.

Γαστρονομία

- Εθνική και διεθνής κουζίνα, από παραδοσιακά / βραβευμένα εστιατόρια

Shopping

- Αγορές τοπικών προϊόντων και επιλογές μόδας

Νυχτερινή ζωή

- Μπαρ, κλαμπ, μουσικές σκηνές, κτλ.

Τάσεις/Στιλ

- Ο παλμός μιας πόλης για μια συγκεκριμένη κατηγορία

Οι κύριες πόλεις χτίζουν σε περισσότερα του ενός αντιπροσωπευτικά στοιχεία

2 Εκδηλώσεις

Περιγραφή

Τέχνη

- Φεστιβάλ, θεατρικές παραστάσεις, μουσική, κτλ.

Αθλητισμός

- Περιοδικές αθλητικές διοργανώσεις

- Κάθε οργανωμένη εκδήλωση που στοχεύει στην προσέλκυση τουριστών

Η διάρκεια των εκδηλώσεων ποικίλλει από μία μέρα έως περισσότερο από ένα μήνα

ΠΗΓΗ: Συνεντεύξεις με ειδικούς

Το city break USP συχνά στηρίζεται σε ένα ολοκληρωμένο χρονολόγιο εκδηλώσεων

Το παράδειγμα της Βαρκελώνης

- Η πόλη της Βαρκελώνης έχει δημιουργήσει ένα **ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκδηλώσεων** που καθιστούν την πόλη πόλο έλξης για τους τουρίστες
- Ο **χαρακτήρας των εκδηλώσεων** εκτείνεται από τη μουσική και τον αθλητισμό μέχρι τις θρησκευτικές εκδηλώσεις
- Την ίδια στιγμή, το ημερολόγιο περιλαμβάνει τόσο **ευρέως γνωστές εκδηλώσεις**, καθώς και εκδηλώσεις μικρότερης κλίμακας που απευθύνονται σε συγκεκριμένο κοινό
- Οργανώνονται **επαναλαμβανόμενες αλλά και έκτακτες εκδηλώσεις**

ΠΗΓΗ: Τύπος

Οι θεματικοί περίπατοι μπορούν να ενισχύσουν την εμπειρία των τουριστών στην πόλη σχετικά γρήγορα και με χαμηλό κόστος

Ορισμός

- **Μικρής διάρκειας περίπατοι (1-2 ώρες)** σε περιοχές με εύκολη πρόσβαση για πεζούς
- Διαδρομές μέσα από **επιλεγμένα αξιοθέατα** και **«εμπειρίες»** της πόλης που έχουν ένα κοινό θέμα (π.χ., μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, παραλιακοί οδοί)

Στόχοι

- Δημιουργία **«εμπειριών» γύρω από συγκεκριμένα θέματα με χαμηλό κόστος**
- **Ενίσχυση της εικόνας της πόλης** μέσω της διοχέτευσης του τουρισμού σε αναμορφωμένες ζώνες
- **Πρώθηση** άλλων στοιχείων των διακοπών στην πόλη
- **Αύξηση της δαπάνης** σε καταστήματα, μουσεία, εκδηλώσεις και άλλα

Προαπαιτούμενα

- **Φυσικό περιβάλλον:** Καθαριότητα και υγιεινή χώρων, εμφάνιση οδών και πάρκων με καλλιτεχνικές παρεμβάσεις, αναπαλαιώσεις κλπ.
- **Ασφάλεια και δημόσια τάξη:** Αστυνομική παρουσία, περιορισμός δυσμενών επιπτώσεων από πορείες διαμαρτυρίας, συνολική ασφάλεια
- **Οργανωμένη και εύκολα ακολουθούμενη εμπειρία:** Ευανάγνωστοι χάρτες, σήμανση τουριστικών μονοπατιών, εύκολη πρόσβαση και προσβασιμότητα, σημεία διαδραστικής πληροφόρησης, εκπτώσεις σε καταστήματα, σύνδεση με μέσα μαζικής μεταφοράς, πεζοδρομημένα μονοπάτια

ΠΗΓΗ: Συνεντεύξεις με ειδικούς

Sun & Beach

City Break

MICE

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ναυτικός Τουρισμός

Ιατρικός Τουρισμός

Κύριες προτεραιότητες για την ανάπτυξη του MICE

1

Αποτελεσματική κάλυψη των 3 κύριων τομέων της βιομηχανίας συνεδρίων, (υγείας, τεχνολογίας, και επιστήμης) αξιοποιώντας παράλληλα και την συνάφεια της Ελλάδας με άλλους τομείς (π.χ., γεωργία, μεταφορές)

2

Έμφαση στις μικρής και μεσαίας κλίμακας εκδηλώσεις (εκδηλώσεις με <1.000 συμμετέχοντες που αντιπροσωπεύουν >85% της αγοράς) και αξιοποίηση των ετήσιων εκδηλώσεων (> 55% του συνόλου των επαναλαμβανόμενων εκδηλώσεων) με δομημένη πελατοκεντρική προσέγγιση

3

Πλήρης αξιοποίηση των υφιστάμενων δομών της πόλης (ιδίως των ξενοδοχείων), καθώς και επιλεγμένων εναλλακτικών υποδομών (π.χ. θέατρα, μουσεία)

4

Αξιοποίηση του κέντρου Ταε-Κβο-Ντο (και βελτίωση της επενδυτικής απόδοσης, ενδεχομένως μέσω εμπορικών χρήσεων) ως συνεδριακό κέντρο για την ανάδειξη της ταυτότητας της πόλης ως προορισμού MICE

5

Ενισχυμένος συντονισμός και επαγγελματική διαχείριση της διαδικασίας υποβολής προσφορών για συνεδριακές εκδηλώσεις:

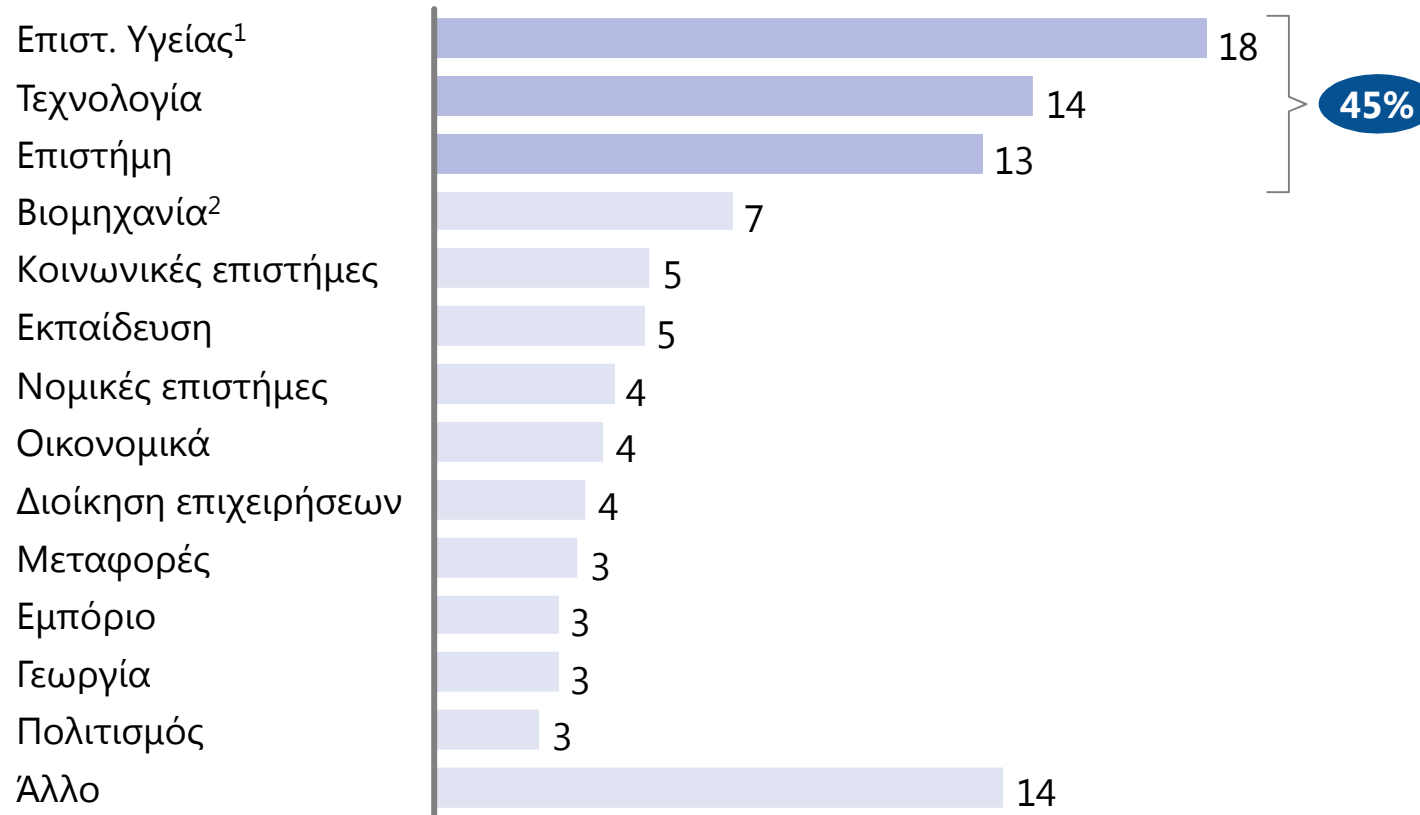
- Θέσπιση του «**Εθνικού Γραφείου Συνεδρίων**» με αντικείμενο το μάρκετινγκ, τις πωλήσεις και τις προσφορές για εκδηλώσεις, τη δικτύωση με διεθνείς οργανισμούς, και το συντονισμό των τοπικών γραφείων συνεδρίων
- **Θέσπιση γραφείων συνεδρίων σε επίπεδο πόλης** και περαιτέρω ενδυνάμωση των υφιστάμενων γραφείων με αντικείμενο την ανάπτυξη διαφημιστικού υλικού σε επίπεδο πόλης, **το συντονισμό μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών** και τις **πωλήσεις/ προσφορές σε διεθνείς οργανισμούς / εταιρείες**

1

Οι σημαντικές αγορές του MICE είναι κυρίως κλάδοι/τομείς
(Υγεία, Επιστήμες, Τεχνολογία)

%, 2008

Παγκόσμια συνέδρια ανά κλάδο

¹ Κυρίως η ιατρική επιστήμη

² Αυτοκινητοβιομηχανία, πετρελαϊκή βιομηχανία, γενική βιομηχανία

ΠΗΓΗ: International Congress and Convention Association (ICCA), 2008

Ποσοστό, 2008¹

↑ % αύξηση   ↓ % μείωση   ↔ Αμετάβλητη

1 Συνέδρια με λιγότερους από 50 συμμετέχοντες δεν έχουν συνυπολογισθεί

ΠΗΓΗ: International Congress and Convention Association (ICCA), 2008

Τα «Συντονιστικά Γραφεία Συνεδρίων» παίζουν καθοριστικό ρόλο στην προσέλκυση και οργάνωση συνεδριακών εκδηλώσεων

A Προώθηση

- Παροχή πληροφοριών για τα ξενοδοχεία της πόλης, τους συνεδριακούς χώρους, τα εστιατόρια, την διασκέδαση, κ.α.
- Η προώθηση πραγματοποιείται συνήθως μέσω ιστοσελίδων, καθώς και μέσω έντυπου υλικού, περιπτέρων, κ.λπ..

B Διαδικασία Προσφοράς

- Άμεσα: Τα Γραφεία Συνεδρίων συχνά συμμετέχουν άμεσα σε διαγωνισμούς για συνέδρια. Σε περίπτωση επιτυχίας, συνδέουν τους διοργανωτές της εκδήλωσης με τους τοπικούς φορείς που είναι αναγκαίοι για τη διοργάνωση της εκδήλωσης, όπως ΕΔΣ¹, ξενοδοχεία, συνεδριακούς χώρους
- Έμμεσα: Τα Γραφεία Συνεδρίων μπορεί να συγχρηματοδοτούν την προσπάθεια του των ΕΔΣ για την ανάληψη κάποιου συνεδρίου

Γ Συντονισμός

- Τα Γραφεία Συνεδρίων υποστηρίζουν το συντονισμό των συνεδριακών εκδηλώσεων, φέρνοντας σε επαφή τους διοργανωτές της εκδήλωσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς της πόλης, πριν και κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης
- Παραδείγματα των φορέων που πρέπει να συντονιστούν είναι η τροχαία, οι δημοτικές υπηρεσίες διαχείρισης των αποβλήτων, υπηρεσίες μεταφορών, εστιατόρια, κλπ.

¹ Επαγγελματίες Διοργανωτές Συνεδρίων

ΠΗΓΗ: Συνεντεύξεις με ειδικούς

Sun & Beach

City Break

MICE

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ναυτικός Τουρισμός

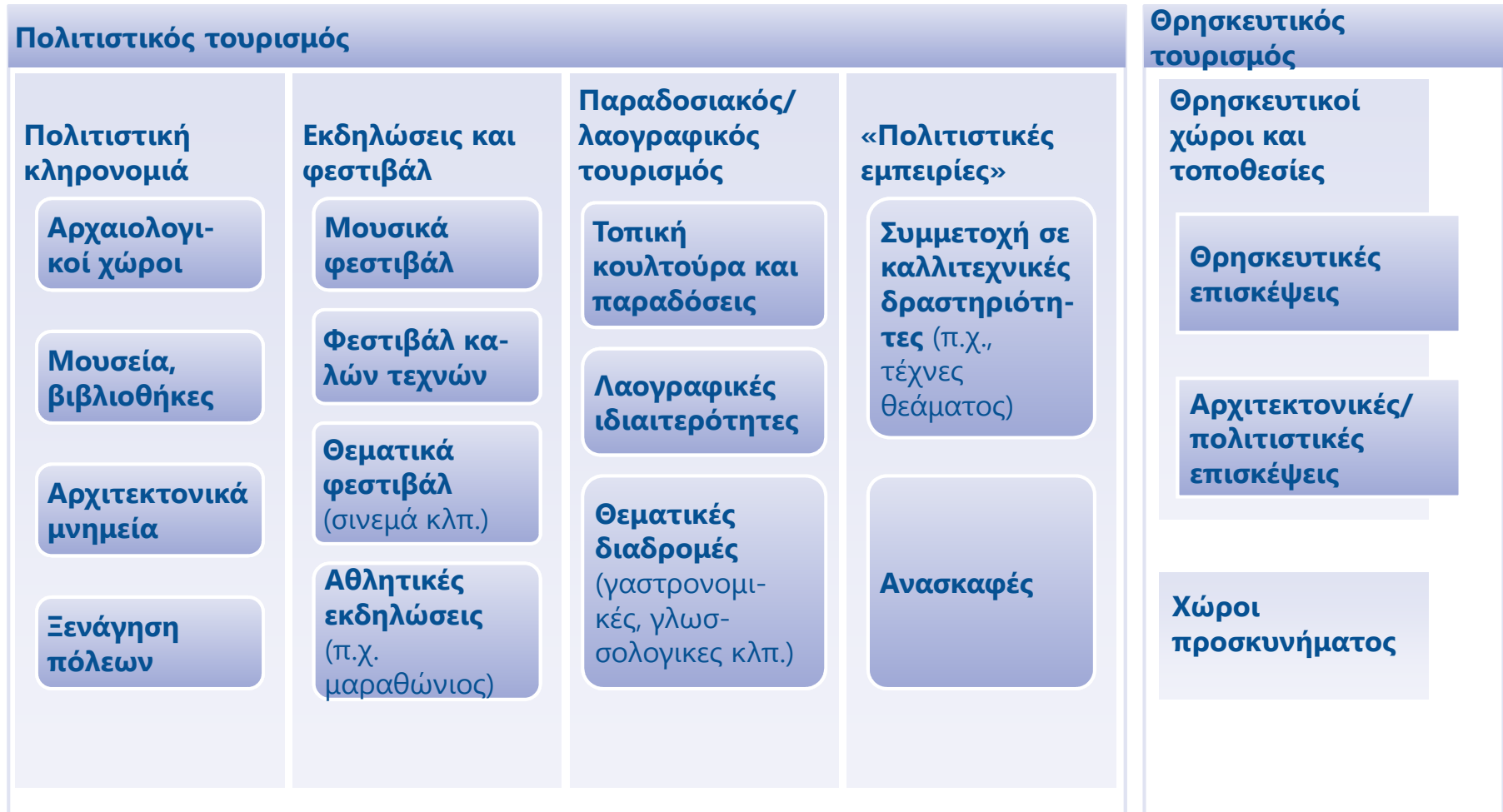
Ιατρικός Τουρισμός

Κύριες προτεραιότητες για την ανάπτυξη του Πολιτιστικού τουρισμού

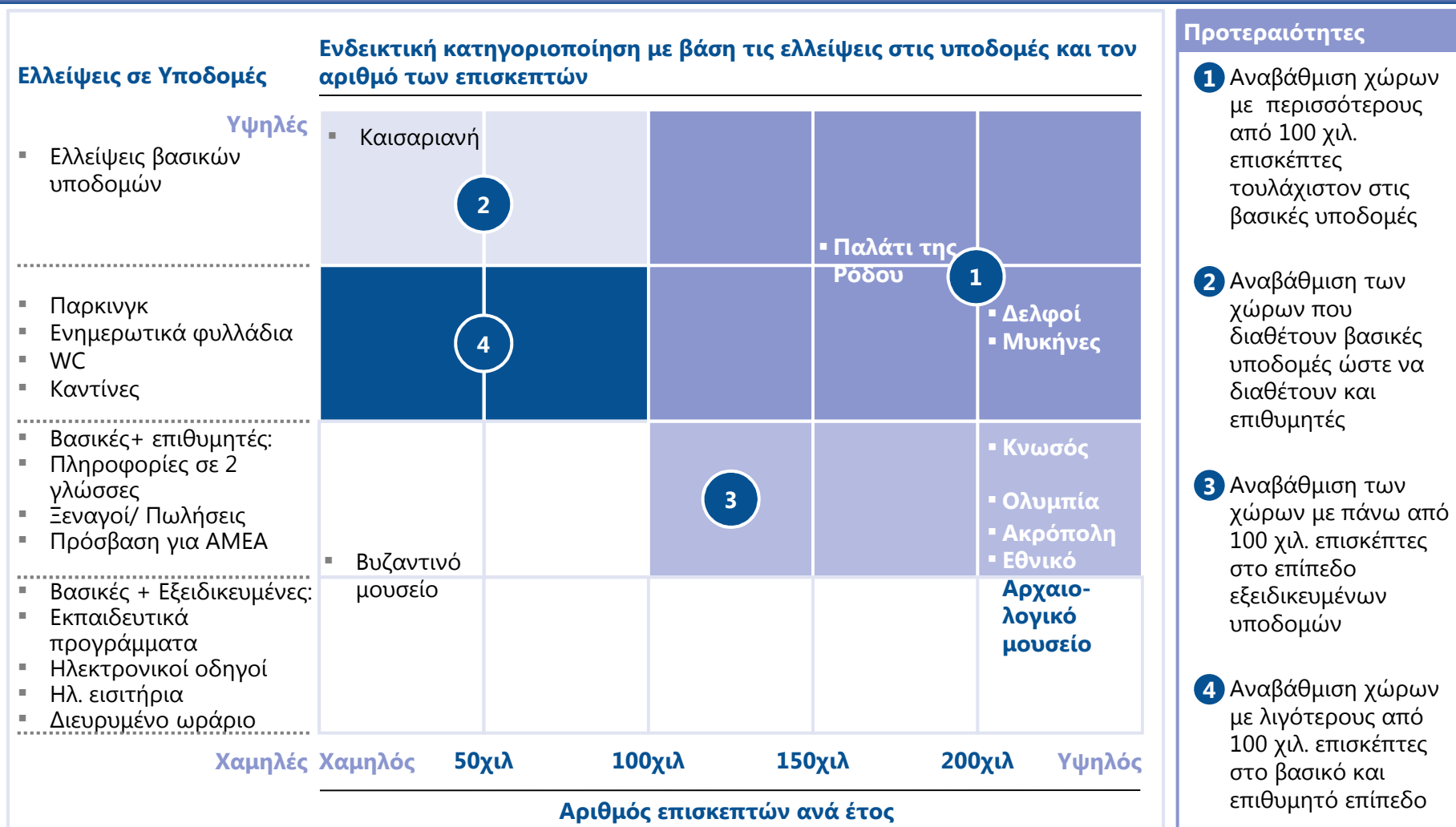
- 1 Έμφαση στην αξιοποίηση του Πολιτιστικού Τουρισμού **ως επιπρόσθετου στοιχείου** (ιδίως μέσω «θεματικών»)
- 2 Αξιοποίηση Πολιτιστικού Τουρισμού ως **αυτόνομου προϊόντος κυρίως για προορισμούς χωρίς ισχυρή πρόταση αξίας στο «Sun & Beach»**, για την ενίσχυση της περιφερειακής σημασίας των προϊόντων τουρισμού
- 3 **Προτεραιοποίηση και αναβάθμιση κορυφαίων αρχαιολογικών χώρων** και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς με στόχο να προσφέρονται παγκόσμιας κλάσης υποδομές **(εστίαση αρχικών προσπαθειών στους σημαντικότερους 25 χώρους)**
- 4 **Αναβάθμιση των 15 μεγαλύτερων μουσείων**, μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις (δημιουργία διαδραστικών εκθεμάτων, περιοδική εισαγωγή του νέου περιεχομένου, εικονικά εκθέματα και εκθέσεις σχετικά με την επιστήμη, οργάνωση των blockbuster εκθέσεων σε συνεργασία με μεγάλα διεθνή μουσεία και ενίσχυση μη-εκθεσιακών προσφορών, όπως καταστήματα)
- 5
  - **Αναβάθμιση μεγάλων εκδηλώσεων και φεστιβάλ** για την ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους στο διεθνές κοινό
  - **Σχεδιασμός και διαμόρφωση μιας σειράς από «ξεχωριστές εμπειρίες»** - δραστηριότητες που επικεντρώνονται στην ικανοποίηση των επιθυμιών απαιτητικών τουριστών (π.χ., συμμετοχή σε ανασκαφές και αρχαιολογικές δραστηριότητες αποκατάστασης μνημείων)
- 6 **Χρήση της τεχνολογίας για τη βελτίωση του πολιτιστικού υπό-προϊόντος** (π.χ., ψηφιακό μουσείο, ψηφιακά εργαλεία για τους τουρίστες)

1

Ο πολιτιστικός τουρισμός δεν αφορά μόνο μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους

3 Τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι που θα αναβαθμισθούν θα πρέπει να ιεραρχηθούν με συγκεκριμένα κριτήρια

- Προτεραιότητες**
- 1 Αναβάθμιση χώρων με περισσότερους από 100 χιλ. επισκέπτες τουλάχιστον στις βασικές υποδομές
  - 2 Αναβάθμιση των χώρων που διαθέτουν βασικές υποδομές ώστε να διαθέτουν και επιθυμητές
  - 3 Αναβάθμιση των χώρων με πάνω από 100 χιλ. επισκέπτες στο επίπεδο εξειδικευμένων υποδομών
  - 4 Αναβάθμιση χώρων με λιγότερους από 100 χιλ. επισκέπτες στο βασικό και επιθυμητό επίπεδο

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού

6

Οι πολιτιστικές επισκέψεις μπορούν να γίνουν ελκυστικότερες με την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών

Εφαρμογές αστικών οδηγών

- **Κύρια χαρακτηριστικά:** ευέλικτες περιηγήσεις, σημεία ενδιαφέροντος, πληροφορίες για αγορές, εστιατόρια, ξενοδοχεία, δρώμενα, κλπ..
- **Παραδείγματα:** Όλες οι σημαντικές πόλεις

Εφαρμογές οδηγών μουσείων

- **Κύρια χαρακτηριστικά:** Περιηγήσεις, δημοφιλή εκθέματα, χάρτες της τοποθεσίας, νέα του μουσείου, πληροφορίες (π.χ. WC)
- **Παραδείγματα:** MoMA, Μουσείο εθνικής Ιστορίας (Νέα Υόρκη)

Εφαρμογές οδηγών αρχαιολογικών χώρων

- **Κύρια χαρακτηριστικά:** δυνατότητα αναπαράστασης του χώρου όπως ήταν στην αρχαιότητα, επιπλέον χαρακτηριστικά αντίστοιχα με τους οδηγούς μουσείων
- **Παραδείγματα:** i-MiBAC (Ρώμη)

ΠΗΓΗ: Διαδίκτυο

Sun & Beach

City Break

MICE

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ναυτικός Τουρισμός

Ιατρικός Τουρισμός

Κύριες προτεραιότητες για την ανάπτυξη της Κρουαζιέρας

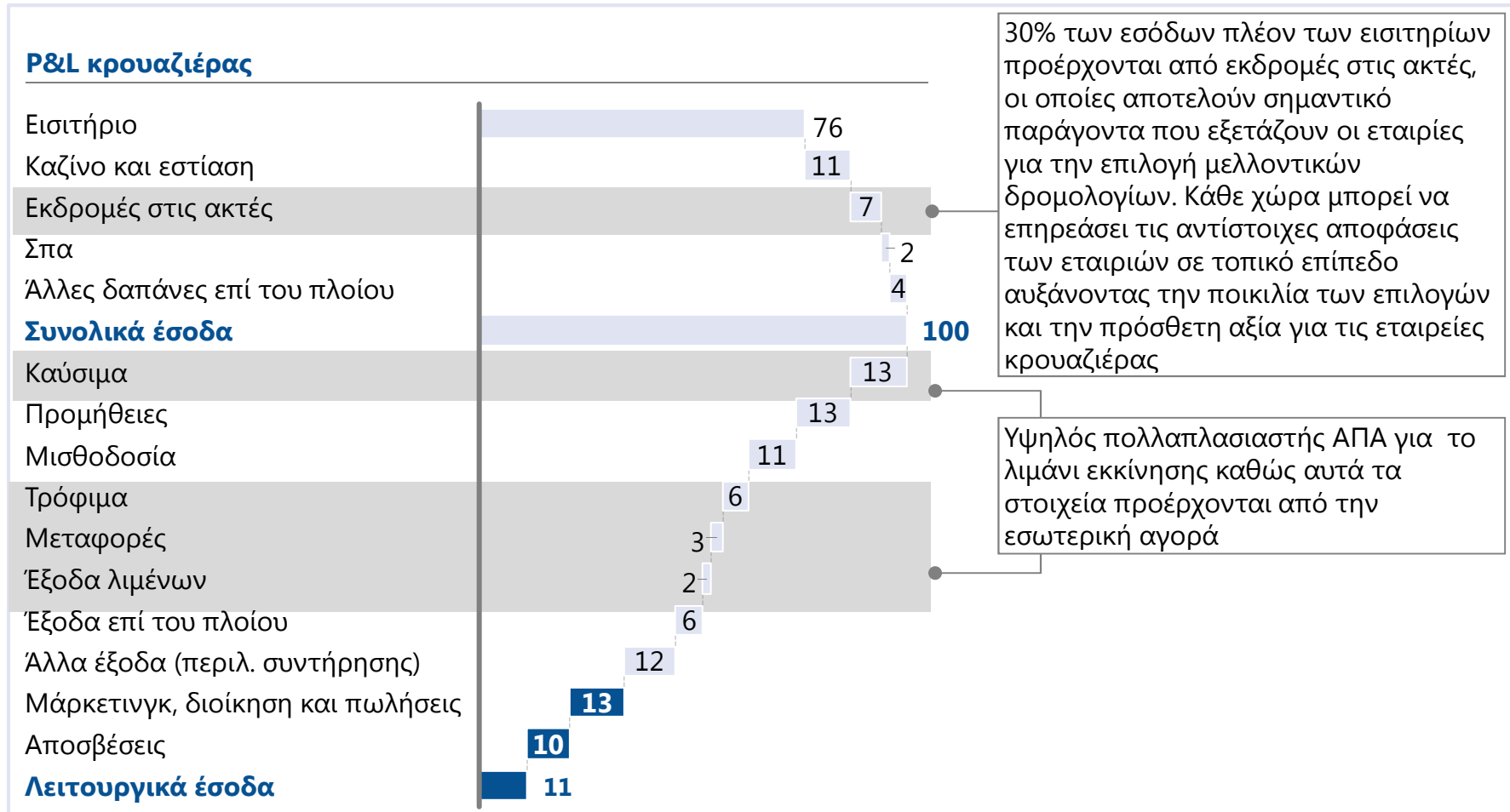
- 1 **Επικέντρωση των προσπαθειών στην προσέλκυση επισκεπτών με λιμάνι επιβίβασης στην Ελλάδα, και ενίσχυση απλών επισκέψεων από πλοία που ξεκινούν από τρίτες χώρες.** Επιπλέον, συγκεκριμένη στόχευση στην επέκταση και μεταφορά επιβιβάσεων των Carnival και Royal Caribbean (~70% της αγοράς) στην Ελλάδα
- 2 **Ενδυνάμωση της κρουαζιέρας με πρόσθετες παρεχόμενες υπηρεσίες, κυρίως με εκδρομές σε παράκτιους προορισμούς, όπως π.χ. οι αστικές περιοχές κοντά στα λιμάνια εκκίνησης**
- 3 **Δημιουργία νέων και ενίσχυση υφιστάμενων δρομολογίων στην Ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο**
- 4 **Δημιουργία πρόσθετων νέων θέσεων αγκυροβολίας για μεγάλα κρουαζιερόπλοια καθώς και ενός νέου αποκλειστικού τερματικού σταθμού για κρουαζιερόπλοια στο **Λιμάνι του Πειραιά****
- 5 **Ανάπτυξη και άλλων προορισμών ως λιμανιών επιβίβασης για κρουαζιερόπλοια – π.χ. το **Ηράκλειο** (Ανατολική Μεσόγειος και Αιγαίο) και τη **Θεσσαλονίκη** (θεματικός, θρησκευτικός και τουρισμός πόλης)**
- 6 **Αναβάθμιση του επιπέδου εξυπηρέτησης τόσο για τα κύρια όσο και για τα δευτερεύοντα λιμάνια (λιμάνια επιβίβασης και λιμάνια διέλευσης)**

2

Οι παράκτιες εκδρομές είναι μια σημαντική πηγή εσόδων που επηρεάζει τις αποφάσεις των εταιρειών

Ποσοστό %

■ P&L ενός δρομολογίου ■ P&L εταιρίας κρουαζιέρας

ΠΗΓΗ: Cruise Market Watch, RCI Annual Report 2012

3

Οι κρουαζιέρες εντός του Αιγαίου είναι συμφέρουσες για όλες τις πλευρές, καθώς **αυξάνουν τα έσοδα στην Ελλάδα και ελαχιστοποιούν το κόστος καυσίμων για τις εταιρίες**

- Εταιρία κρουαζιέρας λειτουργεί πλοίο το καλοκαίρι του 2013 και 2014
- Χρησιμοποιώντας το Ηράκλειο σαν λιμάνι εκκίνησης επισκέπτεται 5 νησιά και την Σμύρνη στην Τουρκία
- Κάθε εβδομαδιαία κρουαζιέρα μεταφέρει το πολύ 2,680 επιβάτες και έχει ως αποτέλεσμα συνολική δαπάνη **€1.5 εκατ.** στο λιμάνι εκκίνησης και τα ενδιάμεσα λιμάνια
- Η συνολική απόσταση διαδρομής είναι ~600 μίλια, λιγότερο από το μισό σε σύγκριση με το μέσο όρο κρουαζιέρας της Μεσογείου, εξοικονομώντας **€1.5 εκατ.** σε καύσιμα (**6-7% του συνολικού κόστους της κρουαζιέρας**)

Παράδειγμα διαδρομής

1 Ενδεικτική κατανάλωση κρουαζιερόπλοιου 2.8 τόνους/μίλι

ΠΗΓΗ: Platts

4

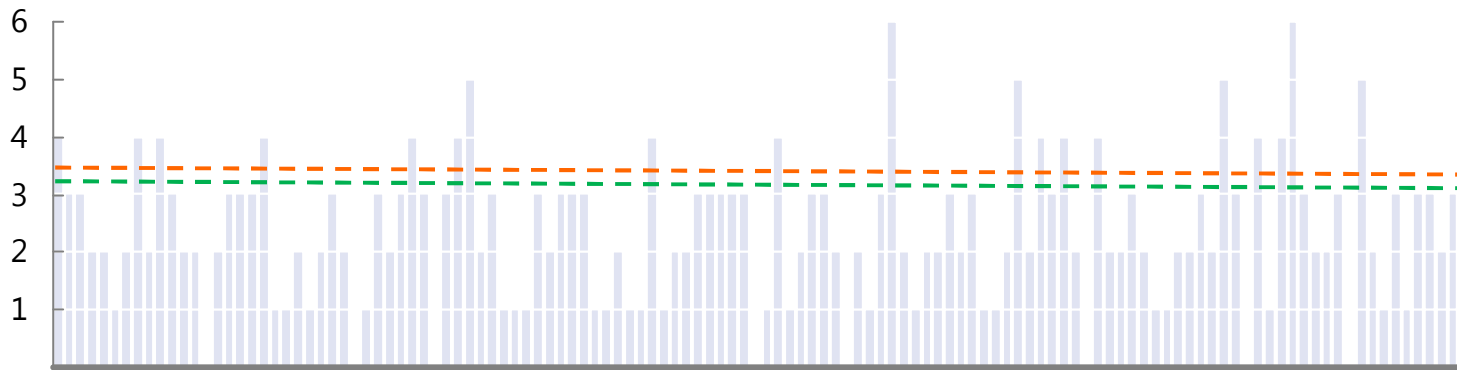
Η σημερινή χωρητικότητα του Πειραιά ως λιμανιού έχει φτάσει σε οριακό επίπεδο για μεγάλα πλοία

2013, προγραμματισμένα δρομολόγια

◀ Σημερινή χωρητικότητα ▶ Απαιτούμενη χωρητικότητα για το 80% της συνολικής ετήσιας κίνησης

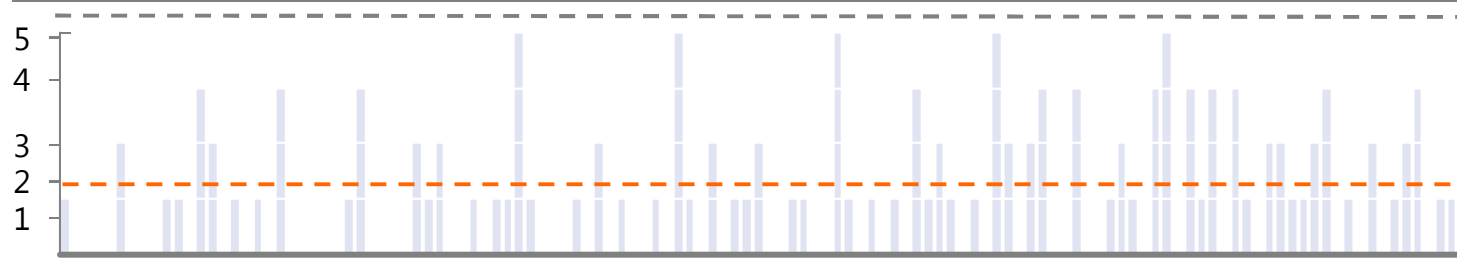
Κρουαζιερόπλοια ανά ημέρα

Πάνω από 250 μέτρα μήκος

Κρουαζιερόπλοια ανά ημέρα

Κάτω από 250 μέτρα μήκος

Ιούλιος

Αύγουστος

Σεπτέμβριος

Οκτώβριος

2013

Η σημερινή χωρητικότητα είναι οριακά επαρκής για τον προγραμματισμό του 2013. Μία νέα θέση αγκυροβολίας απαιτείται για το χειρισμό της εποχικά υψηλής ζήτησης χωρίς σημαντική επιδείνωση του επιπέδου εξυπηρέτησης

Τα 6 μικρά αγκυροβόλια κρίνονται επαρκή

ΠΗΓΗ: Ιστοσελίδα ΟΛΠ

5

Το Ηράκλειο θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κόμβος για κρουαζιέρες στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο

Επιβάτες

- 200 μίλια είναι η μέγιστη απόσταση για ολονύκτιο ταξίδι με αποδοτική κατανάλωση καυσίμων
- Μια κρουαζιέρα που ξεκινά από το Ηράκλειο μπορεί να φτάσει σε οποιοδήποτε σημείο στην Ανατολική Μεσόγειο μέσα σε 3 μέρες

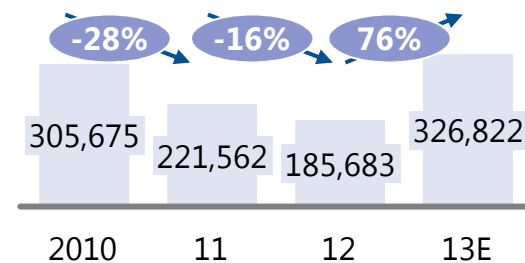

ΠΗΓΗ: Ιστοσελίδα Λιμένος Ηρακλείου

Πλεονεκτήματα

- Κεντρική τοποθεσία στην ανατολική Μεσόγειο με μεγάλο αριθμό ποιοτικών προορισμών μέσα σε μία ημέρα κρουαζιέρας
- Ελκυστικός τουριστικός προορισμός, που μπορεί να προσφέρει εκδρομές στο αρχαίο παλάτι της Κνωσού
- Κορυφαίες γαστρονομικές επιλογές, πρεσβευτής της υγιεινής μεσογειακής διατροφής
- 2ο μεγαλύτερο αεροδρόμιο στην Ελλάδα, που θα μπορούσε να ενεργήσει ως κόμβος, εάν οι απαιτούμενες αναβαθμίσεις πραγματοποιηθούν
- Λιμάνι επιβίβασης εντός της Ε.Ε. που είναι προτιμότερο από άλλες εναλλακτικές επιλογές στην περιοχή

Επιβάτες κρουαζιέρας

Κύριες προτεραιότητες για την ανάπτυξη του τουρισμού σκαφών αναψυχής

1

Αναβάθμιση των υποδομών σε τουριστικούς λιμένες και μαρίνες, κυρίως μέσω της εν εξελίξει διαδικασίας ιδιωτικοποιήσεων

2

Επιλογή τοποθεσιών για 15-20 νέες μαρίνες επιπλέον των σχεδίων του ΤΑΙΠΕΔ

3

Αναβάθμιση παρωχημένων τουριστικών λιμανιών και μαρίνων και δημιουργία μαρίνων υψηλής ποιότητας που θα προσελκύσουν τουρίστες υψηλών εισοδημάτων

4

Αναβάθμιση των μαρίνων ώστε να εξασφαλιστεί η διαρκής διαθεσιμότητα ενός ελάχιστου επιπέδου υπηρεσιών (24ώρη διαθεσιμότητα των βασικών υπηρεσιών, π.χ. ηλεκτρική ενέργεια, καύσιμα, νερό, και φαρμακείο)

5

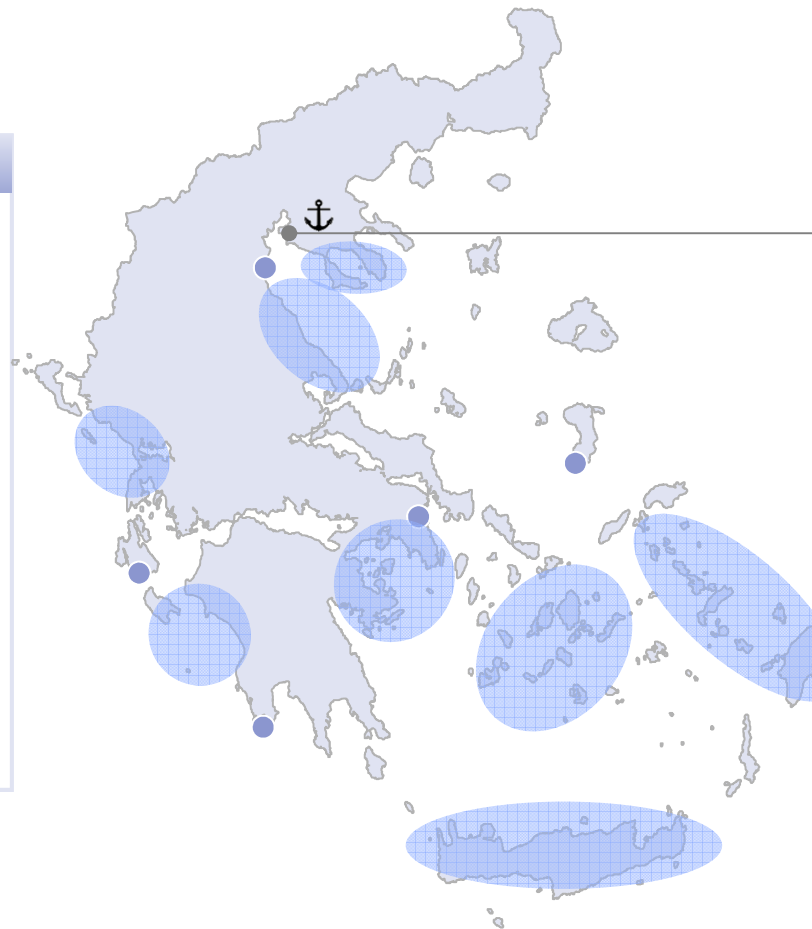
Επανεξέταση χωροταξικών, φορολογικών, ρυθμιστικών και αναπτυξιακών μέτρων (π.χ. βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μαρίνων, αναθεώρηση του χωροταξικού πλαισίου με χαρτογράφηση όλων των μαρίνων, σαφής καθορισμός των ορίων των μαρίνων και των αντίστοιχων δικαιωμάτων χρήσης γης, άρση των περιορισμών καμποτάζ κλπ)

2 Η Ελλάδα θα μπορούσε να στοχεύσει σε ένα εκτεταμένο δίκτυο 15-20 πρόσθετων μαρίνων

Βασικά προαπαιτούμενα

- Κατάρτιση **εθνικής στρατηγικής** για τα σκάφη αναψυχής και την ιστιοπλοΐα και επιλογή τοποθεσιών για δημιουργία μαρίνων
- Ευθυγράμμιση με το **Εθνικό Χωροταξικό** Σχέδιο Τουρισμού
- Επαφές με τους δήμους και **δημιουργία ΣΔΙΤ** παρέχοντας κατάλληλα προγράμματα ανταμοιβής

- Σχέδιο ΤΑΙΠΕΔ
- Συστάδες/ αυτόνομες ευκαιρίες

Παράδειγμα

Υφιστάμενο αλιευτικό λιμάνι στην Επανωμή κοντά στο αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης

- Ανεπαρκής χρησιμοποίηση λιμενικών υποδομών
- 4 εκατ. τετραγωνικά για τουριστικό θέρετρο και μαρίνα

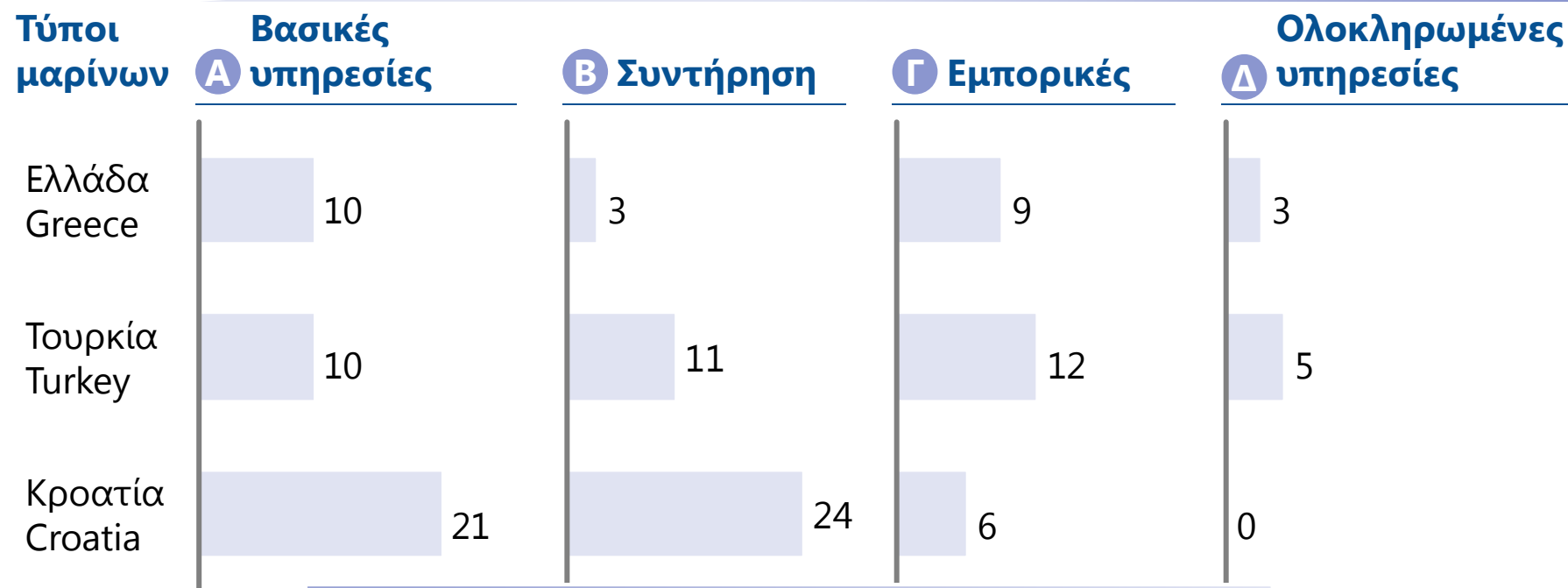
Στόχος είναι η μεγιστοποίηση των συνεργειών μεταξύ έργων ανάπτυξης ακινήτων και παρακείμενων μαρίνων

3 Η Ελλάδα μπορεί να αξιοποιήσει περαιτέρω μαρίνες υψηλής αξίας ώστε να γίνει ακόμη πιο ανταγωνιστική έναντι των ανταγωνιστών

Προσέλκυση εσόδων

Χαμηλή

Υψηλή

Μόνο 12 από τις ελληνικές μαρίνες προσφέρουν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου και 6 από αυτές βρίσκονται στην περιοχή της Αττικής

ΠΗΓΗ: Διαδίκτυο, συνεντεύξεις

Sun & Beach

City Break

MICE

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ναυτικός Τουρισμός

Ιατρικός Τουρισμός

Κύριες προτεραιότητες για την ανάπτυξη του Ιατρικού Τουρισμού

- 1 **Πλήρης αξιοποίηση της αδρανούς δυναμικότητας** σε ιδιωτικές κλινικές, των υφιστάμενων υποδομών, και του υψηλής ποιότητας ιατρικού προσωπικού
- 2 **Επικέντρωση σε συγκεκριμένες ιατρικές επεμβάσεις** στις οποίες η Ελλάδα διαθέτει **ανταγωνιστική τιμολόγηση ή ρυθμιστικό/νομικό πλαίσιο** (π.χ. θεραπεία γονιμότητας, ορθοπεδική)
- 3 **Παροχή κινήτρων** για απόκτηση **διεθνών διαπιστεύσεων ποιότητας**
- 4 **Αποτελεσματική αντιμετώπιση του υψηλού κόστους υπηρεσιών**, ιδίως στο επίπεδο των **ιατρικών αμοιβών**
- 5 **Δομημένη προσέγγιση με στόχο την προσέλκυση πελατών B2B**

2

Η Ελλάδα πρέπει να στοχεύσει σε συγκεκριμένους τομείς κάθε τύπου θεραπείας

○ Υψηλές
● Χαμηλές

	Πιθανές περιοχές εστίασης	Κύριοι παράγοντες	Φύση του πλεονεκτήματος	Προοπτικές
Επεμβάσεις με νοσηλεία	7 Ορθοπεδική	<ul style="list-style-type: none"> Κόστος-ποιότητα Υποδομή 	<ul style="list-style-type: none"> Η Ελλάδα έχει διαθεσιμότητα υποδομών, τεχνολογίας και ταλέντου 	
	8 Άλλες επεμβάσεις με νοσηλεία			
Επεμβάσεις χωρίς νοσηλεία	3 Πλαστική χειρουργική	<ul style="list-style-type: none"> Τουρισμός Κόστος 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλότερο κόστος σε σύγκριση με ορισμένες χώρες της Δυτικής Ευρώπης Συχνά οι ασθενείς προτιμούν να μείνουν μακριά από το σπίτι για λίγες ημέρες Υψηλή διαθεσιμότητα καλά εκπαιδευμένων χειρουργών 	
	4 Θεραπεία γονιμότητας	<ul style="list-style-type: none"> Ρυθμιστικό περιβάλλον Ποιότητα 	<ul style="list-style-type: none"> Ανεκτικό νομικό πλαίσιο Υψηλή διαθεσιμότητα κλινικών γονιμότητας Χαμηλότερο κόστος σε σύγκριση με Δ. Ευρώπη 	
	5 Επεμβάσεις ματιών	<ul style="list-style-type: none"> Κόστος - Ποιότητα 	<ul style="list-style-type: none"> Πρωτοπόρος στην τεχνική LASIK Η Τουρκία (ιδιαίτερα ισχυρή σε LASIK) μπορεί να αναπτύξει μια θετική δυναμική για την περιοχή 	
	6 Οδοντιατρική	<ul style="list-style-type: none"> Κόστος - ποιότητα 	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλή διαθεσιμότητα των οδοντιάτρων 	
Μακροχρόνια φροντίδα	1 Αιμοκάθαρση	<ul style="list-style-type: none"> Τουρισμός Υποδομές 	<ul style="list-style-type: none"> Η Ελλάδα είναι ένας δημοφιλής τουριστικός προορισμός, με την κατάλληλη υποδομή μπορεί να παρέχει πρόσβαση και σε ασθενείς με νεφρική ανεπάρκεια 	
Διαχείριση βάρους	2 Κέντρα αδυνατίσματος	<ul style="list-style-type: none"> Υποδομές Τουρισμός 	<ul style="list-style-type: none"> Δημοφιλής τουριστικός προορισμός και χώρα-πηγή της "Μεσογειακής διατροφής" 	

ΠΗΓΗ: Συνεντεύξεις με ειδικούς

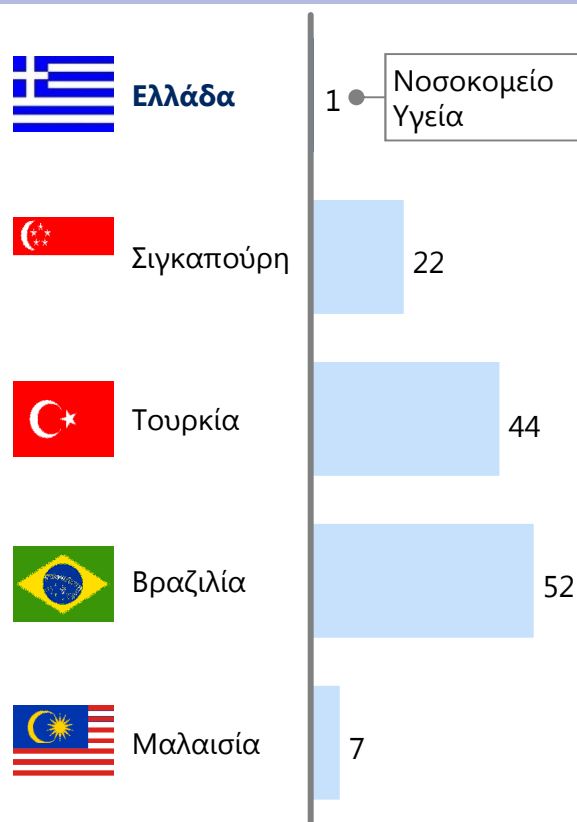
3

Οι Έλληνες πάροχοι πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την απόκτηση **διαπιστεύσεων ποιότητας**

Παραδείγματα βασικών διεθνών πιστοποιήσεων για παρόχους με προσανατολισμό προς τον ιατρικό τουρισμό

- JCI (Joint Commission International) - θεωρείται ως το πιο ευρέως αποδεκτό πρότυπο διαπίστευσης ποιότητας
- Διαπίστευση TEMOS
- Διαπίστευση QHA Trent
- Διαπίστευση TÜV
- Διαπίστευση Καναδά
- Αυστραλιανό Συμβούλιο για την υγειονομική περίθαλψη Διεθνών Προτύπων (ACHSI)

Μόνο 1 Έλληνας πάροχος διαθέτει διαπίστευση JCI, έναντι 44 στην Τουρκία

Η διαπίστευση JCI εγγυάται τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας για τα νοσοκομεία

Πρότυπα με επίκεντρο τον ασθενή

- Διεθνείς Στόχοι Ασφάλειας Ασθενών
- Πρόσβαση σε Διαρκή Περίθαλψη
- Δικαιώματα Ασθενών και Οικογένειας
- Αξιολόγηση των Ασθενών
- Φροντίδα των ασθενών
- Αναισθησία και Χειρουργική Φροντίδα
- Χρήση Φαρμάκων
- Εκπαίδευση Ασθενών και Οικογένειας

Πρότυπα οργάνωσης και διαχείρισης μονάδων υγείας

- Βελτίωση της Ποιότητας και Ασφάλειας των Ασθενών
- Πρόληψη και Έλεγχος Λοιμώξεων
- Οργάνωση και Διοίκηση Μονάδων
- Διαχείριση Εγκαταστάσεων και Ασφάλεια
- Προσόντα και Εκπαίδευση Προσωπικού
- Επικοινωνία και Ενημέρωση

ΠΗΓΗ: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Joint Commission International

Συμπεράσματα

Για να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί, απαιτείται η αύξηση των ετήσιων επενδύσεων, καθώς και να υπάρξει μία συνολική διαχείριση τόσο των ιδιωτικών όσο και των δημόσιων και κοινοτικών πόρων

Για την περίοδο 2014-2020 θα χρειαστεί **αύξηση των μέσων ετήσιων επενδύσεων,** ώστε να επιτευχθεί ο στόχος για το 2021 και η περαιτέρω ανάπτυξη στη συνέχεια

Βασικό μέρος των απαιτούμενων επενδύσεων αφορά την **αναβάθμιση υφιστάμενων και τη δημιουργία νέων υψηλής ποιότητας καταλυμάτων**

Κρατικοί και κοινοτικοί πόροι (π.χ. ΕΣΠΑ) πρέπει να αξιοποιηθούν προσεκτικά, ώστε **να αποτελέσουν βάση αύξησης της ιδιωτικής επένδυσης** και να βελτιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητά τους